

Zpráva ze speciálně pedagogické diagnostiky

Jméno: Marie
Datum narození: duben 2011
Bydliště:
Škola:

Anamnéza: RA: dívka pochází z úplné rodiny, oba rodiče slyšící, má starší sestru – také slyšící.

OA: Těhotenství fyziologické, bez obtíží, porod bez komplikací, PH 3540g/57cm. Po narození zjištěna srdeční vada, bez nutnosti operace, dívka je pouze sledována. Byl zpomalený psychomotorický vývoj, samostatná chůze od 1,7 roku života, první slůvka po druhém roce. Cca po prvním roce začali rodiče pozorovat obtíže se sluchem. Dle lékařů to bylo zapříčiněno hypertrofií nosních mandlí. Byla provedena adenotomie (3/2014), ale obtíže přetrvávaly. Na žádost maminky vyšetření sluchu na konci roku 2015 a následně potvrzena sluchová vada. V lednu 2016 přidělena sluchadla. Maruška také v péči očních lékařů pro konvergentní konkominantní strabismus. V lednu 2015 byly indikovány brýle, které nyní pravidelně nosí. Díky pravidelnému užívání brýlí i sluchadel je patrná akcelerace v celkovém vývoji dívky.

Scholarita: Od školního roku 2014/2015 dívka zařazena do běžné třídy mateřské školy v místě bydliště, kterou navštěvuje doposud. Adaptace na prostředí mateřské školy byla dle maminky postupná, do MŠ dochází pravidelně každý den. Od školního roku 2016/2017 zřízena v MŠ funkce asistenta pedagoga v rozsahu 20h./týdně za podpory IVP. V dubnu 2017 byl na základě diagnostiky školní zralosti v SPC pro sluchově postižené doporučen odklad školní docházky.

Diagnóza: Sluchové postižení – těžké – korekce binaurálně sluchadly.

Z vyšetření:

Diagnostika školní zralosti proběhla 8.3.2018. Vyšetření probíhalo v klidném prostředí SPC pro sluchově postižené, Šrámkova 1, Brno. Dívka přichází v doprovodu maminky, ale dále na vyšetření zůstává sama. Na prostředí SPC je zvyklá, dochází zde pravidelně na individuální logopedickou intervenci, odloučení s maminkou proběhlo bez potíží. Dívka po celou dobu ochotně spolupracovala, úkoly plnila dle pokynů, s radostí. Motivací jí byl dobře splněný úkol a následná pochvala.

Tělesná oblast:

Hrubá motorika: V oblasti hrubé motoriky jsou patrné stále dyskoordinace. Skok sounož zvládá bez potíží, stojí na jedné noze vydrží pár sekund, poskok na jedné noze s oporou.

Jemná motorika: Dívka manipuluje s drobnými předměty – do desky zasouvá barevné kolíčky, kolíčky třídí dle barev. Dle velikosti se daří zasouvání či řazení kolíčků vedle sebe. Kolíčky roztrídí dle barev, umí je pojmenovat.

Oromotorika: s menšími obtížemi, vyplazuje jazyk, jazykem olizuje horní i spodní ret, zoubky, se zavřenou pusou jazykem tlačí do tváří dle obrázkové předlohy, nafoukne tváře současně i samostatně (levá a pravá tvář), ústa špulí, následně napodobuje úsměv, cení zoubky.

Grafomotorika, kresba: dominantní je pravá ruka, psací náčiní drží již špetkovým úchopem, ale je třeba toto hlídat a příp. jej upozornit. Z grafomotoriky se daří kresba svislé, vodorovné čáry, kolečka, zuby, horní i dolní smyčka. Umí se podepsat velkým tiskacím písmem (MARIE). Kresba postavy – proporce jednotlivých částí lidského těla jsou v souladu. Postava obsahuje hlavu, tělo, ke kterému jsou připojeny končetiny. Kresba hlavy obsahuje detaily – oči, nos, ústa, chybí uši, u táty – vousy. Vlasy kreslí na temeni hlavy. Na rukách je vždy pět prstů. Na dolních končetinách je obuv. Kresba je barevná, obsahově pročleněná.

Oblast smyslového vnímání:

Sluchová percepce: sluchové postižení kompenzováno sluchadly, na která je Marie zvyklá, používá je celodenně. V orientačním percepčním testu dosáhla 90% úspěšnosti, slova obsahující sykavky neoznačí s jistotou. Rozumí jednoduchým pokynům, vede rozhovor, při složitějších slovních spojeních či pokynech vyžaduje vizuální podporu. Sluchová paměť – zopakuje jednoduchá slova (1 – 2 slabičná bez potíží, u 3 slabičných již s obtížemi). Sluchová analýza - slova vytleskává a rytmičuje. Určí náslechovou hlásku. Sluchová syntéza – nedaří se. Sluchová diferenciacce – u slov, která se liší jednou hláskou, a nenesou žádný význam (itý – ití, bot – bot, dýš – díš, vník – vnýk apod.), se nedaří. U slov s obsahem (hodinky – holínky, boty – body, kráva – tráva apod.) se v odpovídajících akustických podmínkách daří, obtíže nastávají ve zhoršených akustických podmínkách.

Zraková percepce: Přiřadí základní barvy i odstíny barev, barvy pojmenovává a označí či vyhledá dle zadání. Vyhledá známý předmět na obrázku, pojmenuje. Zraková analýza a syntéza: Samostatně složí obrázek ze dvou, tří i čtyř částí, poměrně dobře se daří také složení tvaru z několika částí dle předlohy. Zraková diferenciacce – daří se odlišení obrázku jiné velikosti, obrázky lišící se svou polohou a obrázek v řadě lišící se detailem. Pojmenuje a rozpozná: malý x velký, málo x moc, stejný x jiný. Figura a pozadí: vyhledá známý předmět na obrázku, vyhledá objekt na obrázku dle předlohy, známý objekt na pozadí a odliší dva překrývající se obrázky. Zraková paměť: pamatuje si 4 předměty a pozná, který chybí (zvířata – pes, kočka, kráva, ovce). Obrázek dle předlohy dokreslí, doplní, co na obrázku chybí.

Vnímání prostoru a času:

Správně určí a dle pokynu dává obrázky do police – nahoru, dolů, doprava, doleva. I při úkolech typu „Dej kočičku do police vpravo uprostřed, vlevo nahoru, vpravo dolů do police“

reaguje s úspěchem. Poznává a pojmenuje poslední a první zvířátko v řadě, obdobně reaguje na pokyny „hned před, hned za apod.“.

Z vnímání času rozlišuje, přiřadí a pojmenuje činnost obvyklou pro den i noc, Maruška se daří řadit obrázky dle dějové posloupnosti (4 obrázky).

Komunikace a řeč: Maruška navazuje při komunikaci oční kontakt. Primární komunikační systém je mluvená řeč, kterou aktivně používá. O komunikaci s dospělou osobou jeví zájem. Spontánně se vyjadřuje jednotlivými slovy či jednoduchými větami, v mluveném projevu jsou patrné dysgramatismy. V důsledku přítomnosti sluchového postižení a pozdní diagnostiky má Maruška nižší slovní zásobu, nemá zafixované správné skloňování a časování, dále významy předložek, aktivně i pasivně užívá předložku „na“, ostatní předložky sama aktivně v řeči při popisu obrázku nepoužije (např. pod, v, vedle, mezi, za), při nabídnutí výběru ze dvou volí tu správnou. Z tohoto důvodu plyne i zhoršené porozumění pokynům či slovním sdělením, které nejsou pravidelně opakované a součástí každodenních činností. V oblasti artikulace je přítomna typická audiogenní dyslálie, prozatím nejsou vyvozeny všechny hlásky a ty, co jsou, nejsou prozatím dostatečně zafixovány a zautomatizovány. Velkou oporou při správné artikulaci vyvozených hlásek je Maruška zrcadlo a využití pomocných artikulačních znaků. Řeč Marušky je pro okolí méně srozumitelná, především u vyslovení delších slov a kumulaci souhláskových shluků, ale za poslední rok udělala velký pokrok. Na konci slov často vynechává poslední hlásku (z důvodu přeslechů a neznalosti správné zvukové podoby/struktury slova), u neznámých slov či zřídka používaných se toto může stávat běžně, stejně tak hlásky např. uprostřed slov. Můžeme předpokládat, že jak se Marie ve škole bude setkávat s grafickou podobou slova, bude se toto zlepšovat. Maruška již poznává několik písmenek, která přečte (např. P, B, M, N, V, O, A, K, S) – souvisí to i s ILP, kde se pracuje s pracovními listy, kde jsou hlásky zaznamenané v grafické podobě).

Matematické představy: Dle slovních instrukcí Maruška ukazuje, chápe pojmy malý x velký, málo x moc, prázdný x plný, krátký x dlouhý, prázdný x plný. Dokáže tvořit skupiny podle barev. Počítá do 20. K číslům přiřazuje daný počet obrázků (do 10). Z geometrických tvarů aktivně pojmenuje kruh (kolo), čtverec, trojúhelník i obdélník. Řadí obrázky dle velikosti v počtu 5. Poznává, co do skupiny nepatří. Tvoří skupiny dle druhu, ale nadřazený pojem nevytvoří.

Sebeobsluha a sociální vývoj: Na pokyny ostatních reaguje vykonáním požadovaného úkonu, je však nutné častější střídání činností a motivace. Při odchodu se rozloučí a říká „na shledanou“. Paní učitelky v mateřské škole dívku zapojují do kolektivu dětí a zohledňují její sluchové postižení, z hlediska zásad správné komunikace s dítětem se sluchovým postižením. Na pokyny ostatních reaguje, má základní představu o pravidlech chování. Při stolování je dívka samostatná. Návyky při oblékání a osobní hygieně jsou přiměřené věku.

Závěr: Dívka se sluchovým postižením, které je oboustranně kompenzováno sluchadly. V průběhu vyšetření a plnění úkolů vyžaduje průběžně motivovat a podporovat k vykonání úkolu. Mluvené řeči rozumí, jako vhodná se však jeví zraková opora, především ve zhoršených akustických podmínkách. Aktivně tvoří dvouslovné, popř. tříslavné věty, jednoduchá slovní spojení. Řeč je dyslalická a méně srozumitelná. Nutná bude i nadále

individuální logopedická péče. Maruška je milá, usměvavá dívka, v neznámém prostředí ostýchavá. Díky doporučenému odkladu školní docházky došlo k rozvoji sledovaných oblastí a Maruška udělala velký pokrok v rozvoji sluchového, zrakového i kognitivního vývoje. Nadále bude však třeba důsledná individuální práce s dívkou, jak ve školním, tak domácím prostředí.

Vzhledem k primární diagnóze se jedná o dívku se speciálními vzdělávacími potřebami a i v dalším období je třeba zajistit potřebná podpůrná opatření. Na základě zjištěných skutečností a na žádost rodičů doporučujeme zahájení povinné školní docházky v běžné ZŠ v místě bydliště, za podpory individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP). Doporučujeme zařazení dívky do 3. stupně podpůrných opatření, vzdělávání za přítomnosti asistenta pedagoga (20 hod./ týdně), pořízení pomůcek na rozvoj sluchového vnímání a rozvoj jazykových dovedností a zajištění pedagogické intervence v rozsahu 1 hod./týdně. Vzhledem k pečlivému přístupu ze strany rodičů předpokládáme i aktivní spolupráci mezi vyučujícími a rodiči dívky při naplňování podpůrných opatření a obsahu IVP.

speciální pedagog SPC